



# OSTNÍK

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 411.  
Ročník 41.  
Červen 2012



Střevičník pantoflíček *Cypripedium calceolus* L., Krčmaň 11. 5. 2012

# Z naší činnosti

Dne 7. 5. 2012 mezi nás přijel známý kaktusář z Brna Ing. Jiří Kolařík, aby nám ukázal krásné obrázky z cesty po Národních parcích USA. Jelikož nafocených snímků z výletu je vždy hodně, je problém vybrat obrázky jen na jednu přednášku. Náš přednášející to vyřešil tak, že vytvořil dvě části o Národních parcích a nyní jsme shlédli 1. část, pokračování jsme si nechali na někdy jindy. Výchozím místem bylo letiště v Los Angeles, kde po přiletu nafasovali auto a odkud vyrazili na cesty. Popisovat krásy Národních parků by bylo asi nošení dříví do lesa, je to prostě paráda. Pokud se vše doplní obrázky kaktusů, které tam rostou a vynikajícím slovním doprovodem, je to fantastický zážitek. Děkujeme moc a moc našemu přednášejícímu a budeme se těšit na další díl.

## Obrázky našich členů

tentokrát netradičně na lovu orchidejí

Většina kaktusářů má rádo i jiné rostliny než kaktusy či sukulenty, tak se pojdme na některé podívat. V poslední době se rozmáhá sledování lokalit našich orchidejí v přírodě. Hledat nová místa, kde vstavače rostou a počítat jejich stavy, připomíná pátrání na lokalitách kaktusů. Když jsem jezdil na chalupu do Krásných Louček, chodil jsem každoročně počítat vstavače nad vesnicí a to už před čtyřiceti léty. Chodívám tam prakticky dodnes, přibývají však i další lokality po širokém okolí. Vždy mě potěší, když objevím novou lokalitu a mohu ulovit nové snímky kvetoucích rostlin. Letos byl rok zvláště úspěšný a to díky informacím některých známých kaktusářů a odborné literatury. Poprvé se mi letos podařilo nafotit Střevíčník pantoflíček a proto jsem se rozhodl potěšit pár obrázky všechny čtenáře Ostníku i když to nejsou kaktusy. Doufám, že mi to všichni prominou a že je krása našich orchidejí z přírody také potěší. Sezóna kvetení vstavačů začala v dubnu a právě probíhá, takže se ještě můžete také projít po přírodě a budete-li mít trochu štěstí, můžete nějakou orchidej najít. Nyní se podíváme na uplynulý měsíc květen, co jsem právě nafotil.

Nejkrásnější naše orchidej je zcela určitě **Střevíčník pantoflíček** *Cypripedium calceolus* L., který se mi podařilo najít letos poprvé dne 11. 5. 2012 u vesnice Krčmaň, U Bílých hlin na Olomoucku. Kromě normálních druhů se zde společně nacházely i zeleně až žlutě zbarvené apochromní formy květu. Na stejné lokalitě roste další velmi vzácný **Vstavač trojzubý** *Orchis tridentata* Scop., který zde roste ve velmi malém počtu, já našel bohužel jen jedinou rostlinu.

V posledních několika letech jezdívám do Oderských vrchů nejen kvůli rodokmenu, ale také kvůli orchidejí. Dne 15. 5. 2012 jsem fotil ve Spálově, na louce zvané Královec **Prstnatec májový** *Dactylorhiza majalis* (Rchb.) Hunt & Summerh. Před pěti a šesti léty jsme zde našli dokonce bílou formu, poprvé jeden kus a o rok později tři kusy. Letos ani loni bílá forma nevykvetla, takže na ukázkou alespoň klasika.

Když jezdím za Jardou Procházkou do Doubravníku, je v okolí několik pěkných místech s výskytem orchidejí. O dvě vesnice dále v Dolním Čepí je nádherná lokalita několika druhů orchidejí na kopečku zvaném Křížník. Dne 21. 5. 2012 jsme zde fotili malý, fantastický **Vstavač osmahlý** *Orchis ustulata* L. Společně zde rostou i další druhy jako **Vstavač vojenský** *Orchis militaris* L., **Hlístník hvízdák** *Neottia nidus-avis* (L.) L. C. M. Richard nebo Vemeník zelenavý *Platanthera chlorantha* (Custer) Rchb. Později zde rostou ještě další druhy, velmi pěkná lokalita. Po cestě domů jsme se ještě zastavili na dalším místě u Kuřimi, abychom prozkoumali stav Pětiprstky žezulník *Gymnadenia conopsea* (L.) R. Brown. Rostliny začínaly teprve od spodu kvést, ale ještě to nebylo to pravé ořechové, stejně jako další druh **Bradáček vejčitý** *Listera ovata* (L.) R. Br., který už pomalu rozkvétal svými malými zelenavými kvítky.

O den později 22. 5. 2012 jsme se zajeli podívat na moje známé místo nad Krásnými Loučkami, kopec zvaný Kobylí, abych nafotil Prstnatec bezový *Dactylorhiza sambucina* (L.) Soó. Bohužel letos vůbec nevykvetl, ale radost mi udělaly další druhy jako **Okrotice bílá** *Cephalanthera damasonium* (Mill.) Druce, které zde rostlo velké množství, ale také **Vemeník zelenavý** *Platanthera chlorantha* (Custer) Rchb., který se zde také vyskytuje v omezeném počtu. Na všech lokalitách roste ještě spousta jiných zajímavých rostlin, které stojí nafotit.

# Z literatury

## Kakteen und andere Sukkulente č. 10 / 2009

Titulní snímek je nepříliš zdařilým pohledem do květu hybridního **echinopsisu** a rozhodně jeho použití redaktorovi čest nedělá.

Výprava manželů Jaintových do Namibie nás zavádí do státu o dvojnásobné rozloze, kterou má Německo, kde však žijí necelé dva miliony lidí. Severozápadní část státu patří mezi nejsušší oblasti, roční úhrn dešťových srážek činí 0 – 300 mm, letní teploty dosahují ve dne 35 °C, v noci kolem 20 °C. Domorodci zde žijí jako nomádi, živí se pastevectvím. Účelem výpravy bylo vyhledání prastarých sukulentů obřích rozměrů, které se v krajině ještě dochovaly. Na 25 snímcích jsou zachyceny např. exempláře ve světě největšího xerofytu, tzv. opičího chlebovníku (**Adansonia digitata**), rozvětvenou korunu připomínajícího baobab. Roste soliterně, jen v okolí vodopádu Epupa je malá skupina těchto několik stovek majících rostlin, uchovávajících vláknec zásobu vody. Ta jim umožňuje přežít dlouhá období sucha. Pouze na severozápadě Namibie rostou dva druhy rodu *Moringaceae*. Na snímku je více jak stoletá **Moringa ovalifolia** s kmenem přes metr vysokým, hrbolatým, o průměru cca 1,8 m a s typickou hladkou kůrou. Listy a větve ožirají sloni a jiná zvířata, následkem toho nabývají kmen a větve fantastických tvarů „živých soch“. **Hoodia parviflora**, dosahující výšky přes 2 m, patří ke zdejším největším stapéliím. Nalezené kusy měly nasazená poupata. V okolí našli proslulou **Welwitschia mirabilis**, která zde roste na mnoha místech. Nepatří mezi sukulenty, je to spíše zvláštní fosílie, která se dožívá i několika set let, domorodci nazývaná „tweeblaarkanniedood“ (= dva listy, které nemohou umřít). Nad povrch země vyčnívá kořenový krk, z něž vyrůstají dva k zemi přiléhající velké a dlouhé listy s odumírajícími konci. Lokality kde rostou patří k turistickým atrakcím. Na dalších snímcích je mohutný exemplář **Adenium boehmianum**, s nadzemním kaudexem o průměru přes metr a s narůžovělými květy, **Pachypodium lealii**, zvané „tlustá noha“, které také zastihli v době kvetení, dorůstá do výšky až 6 m a ze ztlustělého kmene vyráží spleť trnitých větví a větviček. **Fockea multiflora**, další zástupce klejchovitých s mohutnou nadzemní bází, přecházejí v podzemí do tlustého hlízovitého kořenu, zde roste v podobě tlusté liány opírající se, nebo ovíjející okolní rostliny. Řeka Cunene je částí severní hranice Namibie s Angolou. Protéká písčitou nížinou, žijí v také krokodýli a hroši. Zde rostou dva představitelé čeledi *Pedaliaceae* **Sesamothamnus guerichii** se žlutými a **S. benguellensis** s červenými nápadně krásnými květy. Jsou to sukulentní, hustě otrněné keře se výrazným kaudexem. Ten je u starších rostlin ještě nápadnější tím, že mladší větve a květy ožirá zvěř. Překvapením v těchto místech může být přítomnost zástupců čeledi révovitých, k nimž patří **Cyphostema currorii** a **C. uter**. Prvá roste stromovitě, ze soudkovitého kmene vyráží až do výšky přes 4 metry silná ramena s mnoha větvičkami a s drobnými listy. **C. uter** je menší, tvaru keře, jehož kmen se od báze člení na tlustá ramena, řídce porostlá krátkými větvičkami a listy. Autoři cestu do Namibie doporučují dobrodruhům, hledajícím již zanikající staré časy a ještě zachovalou přírodu.

Na fotografii *Opuntia galapageia*, kterou r. 1979 zveřejnil W. Rauh v knize o Kaktusech Jižní Ameriky, je důkaz o asi poslední přítomnosti kulovitých kaktusů na Galapážských ostrovech. Zřetelný je obraz nějakého melokaktusu, rostoucího poblíž opuncie. Bylo by třeba ověřit, zda tam přes rostoucí počet zvířat, živících se

rostlinami (želvy) a přes nájezdy nevítaných návštěvníků, ještě existuje byt' jen malá populace melokaktusů.

***Mammillaria brachytrichion*** (= s krátkými vlasy) je samostatný druh podobný *M. pennispinosa*. Má ploché, kulovité tělo o průměru 4 - 5 cm a výšce 3 - 4 cm s několika silnějšími, do stran směřujícími kořeny. Tmavě zelené kuželovité bradavky na sebe naléhají, na areolách mezi trny jsou ojedinelé bílé vlasy. Krajiních, téměř hřebínkovitě uspořádaných, cca 5 mm dlouhých bílých trnů je až 28, středních je 11, jsou také bílé, některé mají špičku či háček červenohnědé barvy. Žlutobílé květy s nazelenalým jícnem mají zvonkovitý tvar, délku až 12 mm, sepály i petály mají na rubu tenký růžový až červený proužek. Pochází z Duranga v Mexiku, kde roste na stěnách čedičových skal. V kultuře je náchylná ke krčkové hnilobě, proto vyžaduje hrubší, minerální substrát s trochou živného humusu. Zálivka až po úplném vyschnutí substrátu, zimovat v suchu, chladnu a hlavně na světle, jinak nekvete (2 snímky).

***Mammillaria linarensis*** (= podle naleziště u vsi Linares v mexickém Nuevo León) má větší polokulovité tělo (Ø až 15 cm, výška až 10 cm) s matnou, tmavě zelenou pokožkou. Mamle jsou čtyřhranné, pyramidální, axily v zóně květů mají hojně bílé vlny. Na areolách jsou 4 - 7 krajní a 2 střední trny. Rovné, bílé s tmavou špičkou, střední až 5 cm dlouhé. Trychtýřovitý květ má Ø 3 cm a stejnou délku, je cizosprašný, krémové barvy. Roste na humózních půdách mezi stromy a keři na úbočích skal. Potřebuje častější zálivku, dostatek světla s ochranou před popálením poledním sluncem. Zimovat v naprostém suchu při teplotě nad 3 - 5 °C. Je příbuzná *M. melanocentra*, liší se však menším tělem, počtem trnů a menšími květy krémové barvy s hnědozelenými plody (2 snímky).

I při krátké návštěvě Čile se vyplatí věnovat jeden den výpravě na andské lokality kaktusů. Doporučenou cestu z města Copiapo tvoří nejprve dobrá asfaltka přes pustinu z kamenů a prachu, bez známek života, vedoucí až k solnému jezeru Salar de Maricunga. Zeleň v údolí signalizovala přítomnost vody pod povrchem půdy, voda však obsahovala arsen. Cestou do hor objevovaly se první polštáře *Maihueniopsis*, zpravidla z větší části překryté štěrkem a půdou. Našli i velké trsy ***Maihueniopsis colorea***, některé okrášlené poměrně velkými žlutohnědými květy se zelenou bliznou (6 snímků).

Pěstování kultivarů echeverií je jednoduché a oblíbené i mezi „laiky“. Existuje řada hybrid, úspěšná je např. ***Echeveria*** Vanbreen', s hustou růžicí modrozelených masitých listů a bohatě kvetoucí jasně červenými květy. Odspodu vyráží nové a nové rozety, kterými se snadno množí a brzy zaplní celý prostor, který je jí k dispozici. Pokud pěstitel její růst neomezí sám, postará se o to botrytida nebo slimáci, kteří si na echeveriích pochutnávají. Předností je téměř celoroční kvetení s hlavními periodami květů od února do dubna a od července do listopadu. Nekvete jen několik týdnů v létě. Daří se i na okně v pokoji, ale málo světla má za následek řídnutí růžice a deformaci jejích listů. Autor se dále zabývá historií vzniku hybrid, matečními druhy a estetickým výsledkem hybridizace. (4 snímky).

Württemberští kaktusáři si zajeli na italskou Rivieru a navštívili soukromou botanickou zahradu „Giardano Esotica Pallanca“, specializovanou od roku 1910 na volnou kulturu kaktusů a sukulentů. Mají jich tam asi 3000 druhů. Zahrada je na francouzsko-italské hranici a využívá terasovitě upravené skalní stěny pobřeží, u paty vzdálené jen 20 m od moře. Tisíce vysazených rostlin jsou vystaveny slunci, teplota prostředí je ještě udržována vyhřátou skálou a zamezením průvanu. Část rostlin má více jak 90 let, mohutné kulovité kaktusy obklopují skupiny ceresů, agáví a jiných rostlin. Nad některými terasami se pne lehká konstrukce poskytující ochranu před

přemírou deště. Zahrada je přístupná denně od 9 hodin za vstupné pěti euro. Prodej rostlin je v nedalekém zahradnickém podniku „Cactusmania“ (5 snímků).

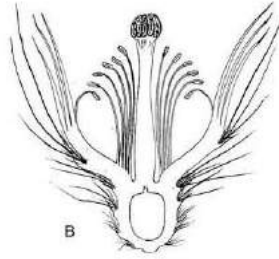
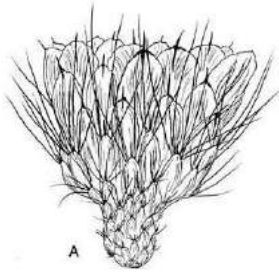
Seriál „Doporučené kaktusy a sukulenty“ zobrazuje a píše o: **Parodia saint-pieana** (má kulovité až 6 cm velké tělo, u báze silně odnožující. Bohatě kvete na slunném místě při pravidelné závlivce. Zimovat suše, často ztrácí kořeny ale ve vlhku shnije. Kvetou odnože o Ø 1 cm); **Astrophytum asterias** (mimo rostlin s typickým květem (žlutý s červeným jícem) jsou i růžově, nebo červeně kvetoucí. Hledány jsou formy s odlišným vločkováním pokožky, nejsou však stabilně dědičné. Substrát hrubší struktury, zimovat při teplotě 8 °C a vyšší, velmi slabé vlhko); **Puna subterranea** (má silný řepovitý kořen, v přírodě je velká část těla zatažena v zemi. Odnožuje, kvete v létě, květy o Ø 3 cm jsou bílé až sytě růžové. V zimě snáší teploty pod 10 °C. Množí se odnožemi, naroubované dřívě kvetou); **Disocactus macranthus** (epifyt z Mexika s voňavými krémovými květy. Ideální je pěstovat v závěsném košíku a polostínu, humózní, propustný, během vegetace stále vlhký substrát. Nesmí úplně vyschnout ani v zimě, teploty nad 10 °C. Množí se řízký); **Pterodiscus aurantiacus** (popsán již 1869, patří do čeledě sezamovitých, roste v Namibii a Botswaně. Má velký oranžový květ, vyžaduje velmi propustný substrát, v době růstu větší závlivku. V naší zimě má období vegetačního klidu, listy zcela odpadnou, může pak být i ve tmě, v suchu a při teplotách nad 12 °C); **Haworthia emelyae var. major 'Hakuma'** (vypěstována Japonci. Pomalu rostoucí druh s trojúhelníkovými listy posetými drobnými světlými bradavkami. Barvy jsou tím výraznější, čím je světlejší stanoviště. Zalévat až po vyschnutí substrátu, zimovat suše při pěti a více °C.)

MUDr. Vladimír Plesník

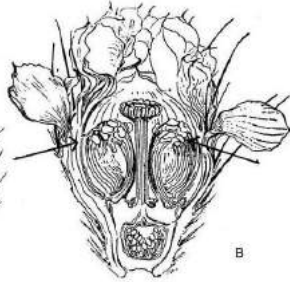
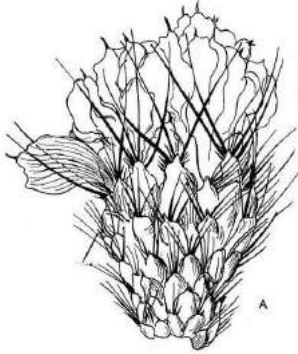
## Rod *Austrocactus* Br. & R. – 2. část

První popis rodu od Brittona a Roseho je poměrně strohý. Uvádějí, že rostliny jsou relativně malé, s největšími druhy dosahující výšky asi 60 cm. Stonek může být jednotlivý nebo i odnožující, žebrovitý, areoly na hrbolech nesou trny ve dvou řadách, střední může být háčkovitý. Květy blízko vrcholu jsou žluté, růžové až červené s charakteristickou trnitou trubkou, blizna červená. Trnitý plod obsahuje černá nebo hnědá semena. Rodové jméno pochází z latinského *Australis* (jižní = jih). Typová rostlina *Austrocactus bertinii*, popsána po kapitánovi Pierre Bertinovi (1800 - 1891). Rostliny objevil Jean-François Cels (1771 - 1832) na pobřeží Argentiny na 45°30' S, který je poslal do firmy bratrovi E. Celsiovi, který je měl ve sbírce už v roce 1855 a uvádí jej v Hort. Franc. II. 5: 251, roku 1863. Výskyt jižní Argentina, Patagonie.

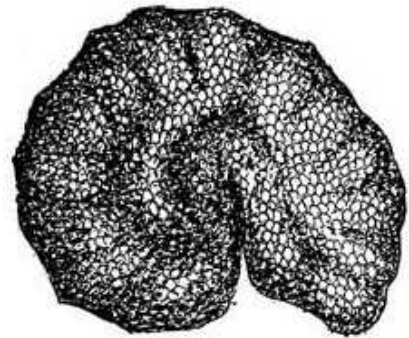
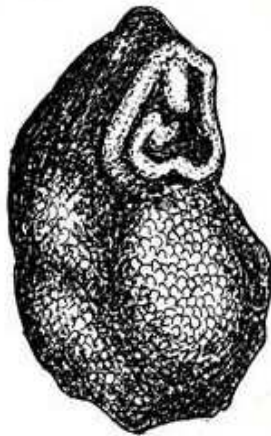
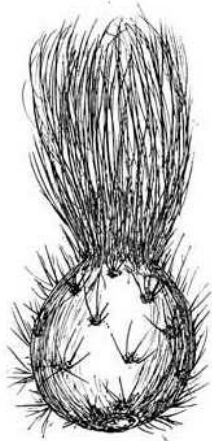
Popis následně upravují další autoři a přidávají nové údaje. Vznikají upravené popisy, dokonce i nové druhy. Je to přirozený vývoj i když odlišující se znaky nejsou zase tak výrazné. Východní severnější typy (*Austr. patagonicus*) mají např. větší květy z menším semeníkem, na rozdíl od menších druhů z jihozápadu (*Austr. philippii*), jejichž semeníky jsou jakoby mohutnější a květy přisedlejší. Odlišné znaky se dají najít na semenech, kdy západní, horské druhy mají semeno více rohlíčkovitého tvaru. Semena jsou poměrně velká 1,5 - 2,5 mm. V jižní oblasti Patagonie jsou ještě neprozkoumané oblasti, kde rostou zajímavé formy, často ukryté zcela pod zemí, rostliny lze najít jen v době kvetení, kdy je vystrčí nad zem.



Vlevo: *Austrocactus patagonicus*, Krainz, Die Kakteen 1. VII. 1975  
 Vpravo: *Austrocactus patagonicus*, mezi Arroyo Los Berros a Arroyo de la Ventana, 407 m



Vlevo: *Austrocactus* sp. Rio Galleros, Castellanos A. a Lelong H.V.: Los Géneros de las Cactáceas Argentinas. Ann. Mus. Argent. Cienc. Nat. 39, s.383-420, 1838. Vpravo: *Austrocactus* sp. La Leonar



*Austrocactus* sp. Rio Negro, Valchero Castel. a Lelong, Los Generos de los Cact. Argent. 403, 1938.  
 Krainz, Die Kakteen 1. VII. 1975.



*Austrocactus patagonicus*  
 Puerto Deseado, 26 m



*Austrocactus patagonicus*  
 průsmyk nad Lago Anquinco, 1551 m



*Austrocactus coxii*  
 Perito Moreno, u kapličky, Ruta 43, 424 m



*Austrocactus philippii*  
 7 km před Junín de los Andes, Ruta 234, 974 m

Patagonie je velká oblast, kde vzdálenosti mezi vesnicemi nebo estaciemi jsou dost velké. Často nepotkáte dlouhé kilometry ani živáčka, např. při přesunu z východního pobřeží z Národního parku Monte Leon pod Andy do pěkného turistického městečka Calafate, jsme potkali po cestě jen dvě auta a to je vzdálenost téměř 300 km. Tyto oblasti jsou z kaktusářského hlediska téměř neprozkoumané. Kdo by jezdil tak daleko, kde neustále fučí ledový vítr a rostliny jsou jakoby ukryté pod zemí. Rostou zde hlavně pterokaktusy a austrocactusy, tak daleko na jihu už přestávají dokonce růst tvrdé maihuenie. I když jsme navštívili několik nádherných lokalit (viz mapka) a zaznamenali výskyt druhů austrokaktusů, je to jen zlomek toho, co by bylo třeba ještě prozkoumat. Castellanos uvádí austrokaktusy až po Magellanský průliv u řeky Rio Galleros.



body na mapce označují lokality austrokaktusů, které jsme navštívili

Počet druhů austrokaktusů závisí jen na autorovi, jaký má na něj pohled, dnes je všeobecně uznáváno pět druhů (tučně zvýrazněné).

### **Rod *Austrocactus* Britton & Rose, The Cactaceae dil 3. str. 44, 1922.**

***Austrocactus bertinii*** (Cels ex Herincq) Britton & Rose 1922.

*Cereus bertinii* Cels ex Herincq 1863

*Malacocarpus bertinii* (Cels ex Herincq) Hosseus 1939

*Notocactus bertinii* (Cels ex Herincq) W.T.Marshall 1941

*Austrocactus duseni* (F.A.C.Weber) Speg. 1923  
*Austrocactus gracilis* Backeb. 1942  
***Austrocactus coxii*** (K.Schum.) Backeb. 1959.  
*Echinocactus coxii* K.Schum. 1898  
*Austrocactus duseni* (F.A.C.Weber) Speg. 1923 = *Austrocactus bertinii*  
*Austrocactus gracilis* Backeb. 1942 = *Austrocactus bertinii*  
*Austrocactus hibernus* F.Ritter 1963 = *Austrocactus philippii*  
*Austrocactus intertextus* (Phil.) Speg. 1923 : ?  
***Austrocactus patagonicus*** (F.A.C.Weber ex Spegazzini) Hosseus 1926.  
*Cereus patagonicus* F.A.C.Weber ex Spegazzini 1903  
***Austrocactus philippii*** (Regel & Schmidt) Buxb. 1963  
*Cereus philippii* Regel & Schmidt 1882  
*Erdisia philippii* (Regel & Schmidt) Britton & Rose 1920  
*Austrocactus hibernus* F.Ritter 1963  
***Austrocactus spiniflorus*** (Phil.) F.Ritter 1963  
*Opuntia spiniflora* Phil. 1859  
*Erdisia spiniflora* (Phil.) Britton & Rose 1920  
*Corryocactus spiniflorus* (Phil.) Hutchison 1963

Pěstování rodu *Austrocactus* není náročné pokud se dodržují základní pokyny. Často jsou rostliny spojovány se zimovzdorností. Rostliny určitě nějaké mrazy vydrží, ale velmi nízké a dlouhodobé minusovky bych nedoporučoval. Čerstvá semena klíčí dost dobře, semenáček se ohne do esíčka, které se doporučuje mírně zasypat. Starší rostliny mají v genech položit stonek k zemi a zvedá se jen temeno. To bude asi důvod, proč se austrokaktusy ve sbírkách moc nevyskytují, poléhavé rostliny nejsou moc efektivní. Kvetou opakovaně celé léto.

KL

## Zájezd na Slovensko

Ve dnech 25. - 27. 5. 2012 proběhl zájezd do Slovenských kaktusářských sbírek a Botanické zahrady v Košicích. Letos se na zájezd přihlásilo poměrně málo lidí, prakticky se ze čtyř Klubů (Český Těšín, Frýdek-Místek, Ostrava a Opava) poskládalo asi 40 účastníků (kapacita autobusu je 50 osob). Je to dost málo, proto se zájezd může prodražit, na rozdíl od plně obsazeného autobusu. Ale pojďme se podívat na průběh výletu. Odjezd byl tradičně od DK Vítkovic, tentokrát v pátek už v 6. hodin ráno. První sbírka, kterou jsme navštívili byla v Popradě u **Ing. Aloise Horáka**, specializovaná hlavně na mexické raritky, umístěné na střešních prostorách. Druhá část sbírky se nacházela ve skleníku, přilepeném ke zdi rodinného domu.

Následně jsme se přesunuli do Spišské Nové Vsi a nedaleké vesnice Smižany, kde má sbírku známý pěstitel kaktusů a bonsají pan **Milan Štrauch**. Následující program okolních sbírek byl zcela v jeho režiji, doprovázel nás celé odpoledne, sobotu i nedělní ráno, navíc nám zajistil ubytování v nedaleké vesnici Spišské Tomašovce na ubytovně Hornád na dvě noci. V kolekci kaktusů najdeme u Milane prakticky všechny zástupce známých rodů, ale také hodně sukulentů. Druhou vášní Milana je pěstování bonsají, kterých má na zahradě velké množství. I tato kolekce stojí za shlédnutí, neboť je opravdu nádherná.

Od Milana jsme odjeli na pozdní oběd do nedaleké restaurace Salaš, poté do třetí sbírky v Harichovicích - **Ing. Jozefa Dublana**. Jedna část sbírky se nachází opět v půdních prostorách a druhá část ve skleníku. Zde už jsou vybudovány základy na postavení dalšího skleníku. Sbírkou obsahuje hlavně mexické druhy, především rody *Astrophytum* a *Echinocereus*. Jelikož pan řidič musel odstavil autobus do 5.30 hodin, přesunuli jsme poslední sbírku kolem Spišské Nové Vsi na nedělní ráno a jeli se





*Austrocactus patagonicus*, 15 km od Sierra Grande



*Austrocactus patagonicus*, 5 km od Sierra Grande



*Austrocactus patagonicus*, mezi Minas Geotecnicas a Mina Gonzalito - *Austrocactus patagonicus*, 2 km před Arroyo Los Berros



*Austrocactus patagonicus*, Sierra Chata



*Austrocactus patagonicus*, Puerto Deseado





*Austrocactus patagonicus*, Lago Anquinco



*Austrocactus patagonicus*, Lago Anquinco



*Austrocactus patagonicus*, Playa Doradas



*Austrocactus bertinii*, 12 km od Caleta Olivia



*Austrocactus bertinii*, mezi Bahia Bustamante a Cabo Dos Bahias



*Austrocactus coxii*, 45 km od Alumine



*Austrocactus bertinii*, 15 km od Bahia Bustamante



*Austrocactus coxii*, nad Rio Alumine



*Austrocactus bertinii* f. *dusenii*, 3 km od Telen



*Austrocactus bertinii* f. *dusenii*, 3 km od Telsen



*Austrocactus* sp., 6 km od La Leonor



*Austrocactus coxii* Perito Moreno



*Austrocactus philippii* 7 km od Junín de Los Andes



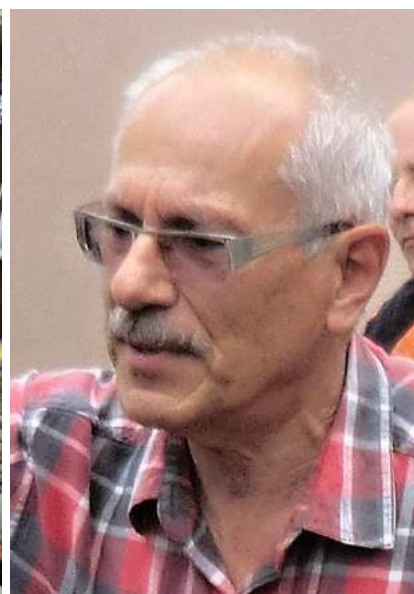
*Austrocactus philippii* f. *hibernus*, Las Krñas



*Austrocactus philippii* f. *hibernus*, Las Leñas

ubytovat. Přijeli jsme přesně na čas. Ubytovna Hornád v malé vesničce byla pěkně, nově opravená. Večer jsme zašli posedět a povykládat si o kaktusářské problematice do nedaleké krčmy.

V sobotu jsme odjžděli v 7.30 hodin směr Košice, ale ještě před tím jsme zastavili na drobný nákup v Kauflandu. V **Botanické zahradě Košice**, nás už očekával další organizátor návštěv po Košických sbírkách pan Olda Novák a správce kaktusové sbírky BZ pan Filip Spanyol. Prohlédli jsme si všechny výstavní skleníky, tropických, kaktusových i sukulentních rostlin, ale také pracovní skleníky s kaktusy, kde se běžní návštěvníci nedostanou. Prošli jsme část zahrady a mohli jsme se podívat i na výstavu motýlů, která zde zrovna probíhala. Botanická zahrada v Košicích je opravdu nádherná a zcela určitě stála za shlédnutí.



sbírka Ing. Alois Horák, Poprad

Po obědě jsme zajeli za město do rekreační oblasti Myslava – Maša, kde má sbírku **Boris Bogo Bokotej**. Zde jsme měli jet až večer, ale jelikož měl Boris v tuto dobu vystoupení s kapelou, přehodili jsme návštěvu hned po BZ. Ve sbírce se nachází především hodně sukulentů, které se pěstují hlavně na kšeft. Rostliny se nacházejí vysázené po celé zahradě na skalkách, na lavičích, kamenech nebo kmenech. Zbytek je ve dvou sklenících.

Na svahu nad městem se nachází sbírka **Jána Dusku**. V poměrně velkém skleníku se nachází spousta nádherných mexických rostlin, v pařeništích a kolem domu na lavičích jihoamerické sulky, lobvie, gymna, agave a spousta další zajímavých kytiček. Pěkná byla i velká skalka, na níž kvetly malé skalničky. Kdo si nekoupil kaktusy, mohl si koupit skleničku medu.

Poslední sbírka sobotního dne byla v nedaleké vesnici Rozhanovce, kde má sbírku pan **Ján Rohrer**. V dlouhém skleníku kolem 15 metrů bylo až 90% rostlin na prodej, takže si všichni zájemci přišli na své. Sbíрка obsahuje snad všechny známé rody kaktusů, ale i jiných sukulentů. Bohužel Janko má kaktusy ve skleníku jen v pronájmu a musí je do dvou let vystěhovat. Je to škoda, protože sbírka je velmi pěkná. Náš průvodce pan Olda Novák nás v této sbírce opustil a doporučil zpáteční trasu, do Košic je odvezl Ján Rohrer, který tam rovněž bydlí. Děkujeme Oldovi za velmi zdařilý zájezd, který nám pomohl zorganizovat a po košických sbírkách nás doprovázel.



sbírka Milan Štrauch, Smižany



sbírka Ing. Jozef Dublan, Harichovice



Botanická zahrada v Košicích



*Pereskia sacharosa*, Botanická zahrada v Košicích, Olda Novák a Filip Spanyolik



sběrka Boris Boga Bokotej, Myslava - Maša



sbírka Ján Dusko, Košice



sbírka Ján Rohrer, Rozhanovce



sbírka Ing. Marián Jančura CSc., Hnilčik





sbírka Ing. Roman Doubek, Jakubovany



sbírka Ján Beliančin, Teplička nad Váhom

V neděli ráno jsme zajeli asi 15 km do hor nad Spišskou Novou Ves do vesničky Hnilčík, která se táhne údolím asi 7 km. Naštěstí se sbírka **Ing. Mariána Jančury CSc.**, nachází hned na kraji po příjezdu do vesnice. Celá oblast spadá do Slovenského ráje a je vhodná na turistické vycházky. Okolní kopce jsou prošípané rudnými doly a právě Ing. Jančura zde pracuje jako důlní odborník. Na zahradě má skleník a několik stolových pařenišť se spoustou nádherných kaktusů ze Severní i Jižní Ameriky. Na zpáteční cestě jsme vysadili našeho průvodce po spišských sbírkách pana Štraucha, kterému za organizaci zájezdu moc děkujeme. Pak jsme vyrazili směr domov.

Před Liptovským Mikulášem jsme odbočili do malé vesničky Jakubovany, kde se nachází sbírka **Ing. Romana Doubka**. Na závěr zájezdu jsem si nechal dvě nejhezčí sbírky, jednou z nich je právě tato. Tři velké skleníky z hliníkové konstrukce, pokryté polykarbonátovými deskami, byly naplněny nádhernými kolekcemi kaktusů. Mezi skleníky byly vybudované kvetoucí skalky, které hlídal obrovský vítací pes rasy

Leonberger a jménem Diego. Majitel má v plánu postavit další velký skleník. V domě jsme mohli shlédnout také sbírku motýlů, brouků, minerálů či zkamenělin. Viděli jsme jednu ze dvou nejhezčích sbírek letošního zájezdu.

Tou druhou sbírkou je v Tepličce nad Váhom sbírka **Jána Beliančina**, kterou známe už z předešlého zájezdu na Slovensko. Od poslední návštěvy přibyl nový velký skleník z polykarbonátu, dnes už plný kaktusů. Na zahradě měl už připravené kaktusy k prodeji, které nabízel známý pěstitel Miro Luňák, dobrý kamarád, kterého známe z Pobeskydí. Další kaktusy se daly získat po domluvě s majitelem přímo ve sklenících. Závěr zájezdu, to byla prostě třešnička na dortu.

Letošní zájezd byl opět úspěšný, viděli jsme hodně kvalitní sbírky kaktusů i jiných sukulentů. Velké poděkování patří našim přátelům ze Slovenska, kteří nás přijeli ve svých sbírkách, ale především už zmiňovaným organizátorům, kteří nám výborný program připravili - jmenovitě Olda Novák, Milan Štrauch, ale i Karol Novotný, který též přispěl troškou do mlýna. Moc děkujeme.

## Naši jubilanti

A máme tu červnové a prázdninové jubilanty. V druhé půli června oslaví 65 let náš dlouholetý člen pan **Jan Miketa**. Prakticky jej znám už z první půli sedmdesátých let, kdy jsme se potkávali na schůzkách, výstavách kaktusů či zájezdů. Vždy ochotně pomáhá při zajišťování našich výstav a dalších akcí.

Koncem července oslaví rovněž 65 let náš člen, bydlící v Německu, pan **Arnošt Masný**. Členem Ostravské kaktusářské organizace byl už šedesátých letech. V roce 1968 vycestoval za kaktusy do Mexika, odkud se však po okupaci spojeneckými vojsky do republiky nevrátil. Zůstal v Německu, kde žije s rodinou dodnes. Po změně systému v roce 1989 začíná opět jezdit za rodinou na Ostravsko a hledat nové kaktusářské kontakty. Po více než 20 letech se opět stává členem v Ostravě. Často jezdí na Pobeskydí, kde pomáhá s překladem se zahraničními hosty nebo zajistil německé přednášející.

Začátkem srpna oslaví 80 let pan **Krystýn Orszulik**, který je členem KK Ostrava už v šedesátých letech. V roce 1969 vydal v Ostravě Monografii o rodu *Gymnocalycium*, která je i dnes velmi ceněna. Monografie byla tištěna na cyklostylu a doplněna vlepenými fotografiemi. Zúčastňoval se všech našich výstav kaktusů, nyní už to nechává mladším. Dodnes však chodí i s dcerou Lýdií na každou schůzku.

Přejeme všem jubilantům do dalších let hodně zdraví, štěstí, pohody a pěstitelských úspěchů.



Jan Miketa



Arnošt Masný



Krystýn Orszulik

# Informace

- 6. – 8.6. - **výstava kaktusů** ve Stanici přírodovědců, instalace výstavy v **úterý 5.6.** odpoledne.
- 22. – 24.6. – tradiční **setkání kaktusářů Pobeskydí** v hotelu Srdce Beskyd, Podolánky
- **Schůzka v září v sobotu 1. 9. 2012 od 9. - 18. hodin na Střední škole Z. Matějčka (NOTOSEKCE)**
- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním obrázků a přednáškou se konají **každé první pondělí v měsíci** (mimo letních prázdnin) v 17. hodin, ve **Stanici přírodovědců v Ostravě-Porubě** (Čkalova ulice, u zimního stadionu). Přijďte mezi nás.
- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: [lumir.kral@seznam.cz](mailto:lumir.kral@seznam.cz)

## Důležité upozornění !!!

První schůzka po prázdninách je přesunuta z pondělí (3.9.) na **sobotu 1.9. 2012**. V tuto dobu proběhne v Ostravě asi po 34 letech **setkání sekce Notofilů** za účasti předních našich i zahraničních odborníků na rod *Notocactus*. Celodenní program začíná od **9. – 12. hodin** organizačními záležitostmi, zprávou o činnosti Notosekce a volbou nového výboru. Před obědem, který je zajištěn v místě konání, jedna přednáška o problému kolem rodu *Notocactus*. Odpoledne od **14. – 18. hodin** blok přednášek, program přednášejících v jednání, domluveni např.: Norbert Gerloff z Německa, a naši přední přednášející Ing. Stanislav Stuchlík, Ing. Jaroslav Vích a další. Setkání NOTOSEKCE proběhne na **Střední škole prof. Zdeňka Matějčka (bývalé Hornické učiliště)**, ul. 17. listopadu 1123, Ostrava-Poruba. V místě konání je pro přespolní účastníky zajištěno ubytování i celodenní strava, oběd za 70.-Kč pro všechny. Objednávky: [lumir.kral@seznam.cz](mailto:lumir.kral@seznam.cz)

## Nabídka, poptávka

- Prodám květináče 10 x 10 x 9 cm (typ bývalý Kroměříž), kus 5.-Kč, přivezu na Pobeskydí, objednávky a informace na adrese Miroslava Luňáka: [mirolunak@seznam.cz](mailto:mirolunak@seznam.cz)
- zahradnické potřeby, květináče, pinzety, jmenovky atd. lze objednat na adrese: Ing. Oldřich Bužga, Jindřicha Plachty 22, 37004 České Budějovice nebo na: [oldabuzga@seznam.cz](mailto:oldabuzga@seznam.cz)
- jmenovky pro kaktusáře několika rozměrů si můžete objednat na adrese: Pavel Matouš, Na Budíně 825, 51801 Dobruška nebo e-mailem: [matous.pavel@email.cz](mailto:matous.pavel@email.cz)
- Vyšla nová brožura Jak pěstovat sukulenty, jejíž autoři Jirka Maule a Radka Matulová z Plzně jsou zárukou kvality. Objednávky u předsedy nebo přímo u autorů na Pobeskydí 2012.

### Adresy autorů:

Král Lumír, e-mail: [lumir.kral@seznam.cz](mailto:lumir.kral@seznam.cz)

MUDr. Plesník Vladimír, e-mail: [vplesnik@volny.cz](mailto:vplesnik@volny.cz)

### OBSAH – ČERVEN 2012

Z naší činnosti	82	Naši jubilanti	94
Obrázky našich členů	82	Informace	95
Z literatury	83	Důležité upozornění !	95
Rod Austrocactus Br. & R. - 2. část	85	Nabídka, poptávka	95
Zájezd na Slovensko	88		

### OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, červen 2012

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 605058070.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, mobil: 724137021



Vstavač trojzubý *Orchis tridentata*, Krčmaň 11.5.2012 - Prstnatec májový *Dactylorhiza majalis*, Spálov 15.5.2012



Hlístník hvízdák *Neottia nidus-avis*, Vstavač vojenský *Orchis militaris*, Vstavač osmahlý *Orchis ustulata*, Křižník



Vlevo: Bradáček vejčitý *Listera ovata*, Kuřim 21.5.2012

Vpravo: Okrotice bílá *Cephalanthera damasonium* a Vemeník zelenavý *Platanthera chlorantha*, Kobyly 22.5.2012